

„Szlakiem polskich stolic”

Tekst I

Uczniowie klasy VI planują trzydniową wycieczkę. Pierwszego dnia chcą zobaczyć zabytki Krakowa, drugiego dnia zaplanowali zwiedzanie obecnej stolicy Polski. Ostatnim etapem podróży będzie Gniezno.

1. W jakiej kolejności uczniowie będą zwiedzać miasta?

- A. Warszawa, Kraków, Gniezno;
- B. Kraków, Gniezno, Warszawa;
- C. Kraków, Warszawa, Gniezno;
- D. Gniezno, Kraków, Warszawa.

2. Korzystając z mapy wybierz prawidłowe dokończenie zdania.

Warszawa leży na:

- A. północ od Gniezna,
- B. wschód od Gniezna,
- C. południe od Krakowa,
- D. zachód od Krakowa.

3. Na godzinie wychowawczej dzieci układały szczegółowy program wycieczki.

Które źródło nie pomoże im w wykonaniu tego zadania?

- A. poradnik majsterkowicza,
- B. przewodnik turystyczny,
- C. encyklopedia powszechna,
- D. plany miast.

4. Ania przygotowuje notatkę o historii stolic Polski. Z jakiego słownika powinna skorzystać, aby uniknąć powtórzeń wyrazu „historia”?

- A. słownika wyrazów obcych,
- B. słownika ortograficznego,
- C. słownika poprawnej polszczyzny,
- D. słownika wyrazów bliskoznacznych.

Tekst II

W XI wieku Kazimierz Odnowiciel, książę z dynastii Piastów, przeniósł stolicę ze zniszczonego wojną Gniezna do Krakowa. Za panowania Jagiellonów siedzibą królów był Kraków. W 1596 roku ze względu na dogodniejszą lokalizację, król Zygmunt III Waza zdecydował, że stolicą Polski zostanie Warszawa.

5. Kto przeniósł stolicę Polski z Krakowa do Warszawy?

- A. Piast Kołodziej,
- B. Kazimierz Odnowiciel,
- C. Władysław Jagiełło,
- D. Zygmunt III Waza.

6. W którym wieku Warszawa została stolicą Polski?

- A. XI
- B. XIV
- C. XV
- D. XVI

7. Zakładając, że obecnie jest rok 2002. Od ilu lat Warszawa jest stolicą?

- A. 404
- B. 406
- C. 414
- D. 416

8. Stolica została przeniesiona z Krakowa do Warszawy, ponieważ:

- A. Kraków był zniszczony przez najazd krzyżacki,
- B. król zamierzał zmienić granice państwa,
- C. każda dynastia musiała mieć stolicę w innym mieście,
- D. Warszawa miała korzystniejsze położenie.

Tekst III

Władysław Jagiełło

(1386–1434)

Władysław Warneńczyk

(1434–1444)

Kazimierz Jagiellończyk

(1447–1492)

Zygmunt I Stary

(1506–1548)

Zygmunt II August

(1548–1572)

9. Korzystając z fragmentu drzewa genealogicznego dynastii Jagiellonów wskaż, które ze zdań jest fałszywe:

- A. Władysław Jagiełło był ojcem Kazimierza Jagiellończyka.
- B. Zygmunt II August był synem Zygmunta I Starego.
- C. Zygmunt I Stary był synem Zygmunta II Augusta.
- D. Kazimierz Jagiellończyk był bratem Władysława Warneńczyka.

10. Na drzewie genealogicznym podano lata panowania poszczególnych władców. Który z nich panował najkrócej?

- A. Zygmunt II August,
- B. Władysław Jagiełło,
- C. Władysław Warneńczyk,
- D. Zygmunt I Stary.

11. Wycieczka rozpoczęła się 12 maja. Jaka to pora roku?

- A. wiosna,
- B. lato,
- C. jesień,
- D. zima.

12. W autokarze, którym jadą dzieci, znajduje się apteczka. W co powinna być wyposażona każda apteczka?

- A. termometr i kompas,
- B. opatrunki i wodę utlenioną,
- C. bandażę i herbatę miętową,
- D. krople żołądkowe i barometr.

13. Autobus wyjechał sprzed szkoły o godzinie 725. Do Krakowa dojechał o godzinie 1010. Ile czasu trwała podróż?

- A. 2 godz. 45 min.
- B. 2 godz. 55 min.
- C. 3 godz. 15 min.
- D. 3 godz. 25 min.

14. Na planie Krakowa w skali 1 : 5 000 odległość od parkingu do Wawelu wynosi 2 cm. Jaka jest rzeczywista odległość?

- A. 10 cm
- B. 10 km
- C. 1 km
- D. 100 m

15. Na fragmencie planu Krakowa równoległe są ulice:

- A. Barska i Różana,
- B. Bulwar Czerwieński i Bulwar Poleski,
- C. Różana i Pułaskiego,
- D. Droga do Zamku i Bernardyńska.

Tekst V

W czasach rządów okrutnego króla Popiela na podgrodziu gnieźnieńskim żył mądry i prawy kміeć, zwany Piastem. (...) Chętnie służył swoim sąsiadom dobrą radą i pomocą, za co wszyscy bardzo go szanowali. Dom Piasta i jego żony Rzepichy służyły z wielkiej gościnności. Piast i Rzepicha mieli jednego syna, Siemowita. (...)

Kiedy Siemowit kończył siedem lat, Piast i Rzepicha wyprawili synowi postrzyżyny. Na ucztę przybyło wielu krewniaków. Pojawili się również dwaj nieznajomi wędrowcy, prosząc Piasta o gościnę. (...)

Gospodarze radośnie przyjęli przybyszów, zapraszając ich na ucztę, częstując jadłem i pićm. Wędrowcy podczas postrzyżyn przekazali życzenia młodemu Siemowitowi, przepowiadając mu wspaniałą przyszłość. Następnie błogostawiając dom Piasta, ruszyli w dalszą drogę. Obecność na ucztie nieznajomych, ich serdeczne życzenia i pomyślne wróżby dla Siemowita uradowały Piasta i Rzepichę. Zabawa trwała dalej. Kiedy gospodyni poszła do komory, gdzie przechowywała zapasy żywności, ze zdziwieniem

stwierdziła, że jadła wcale nie ubyło. Nowina ta uradowała wszystkich obecnych. Uznali ją za specjalny dar bogów i nieznanym przybyszów. Uważali, że Piast swoim uczciwym i prawnym życiem zasłużył na taką łaskę.

Gdy zginął okrutny Popiel, kmiecie na wiecu wybrali Piasta na swego księcia. Byli pewni, że jego panowanie będzie sprawiedliwe i spokojne. Tak też było. Po długoletnich rządach Piasta władzę przejął jego syn Siemowit.

18. O wydarzeniach w tekście V opowiada:

- A. główny bohater,
- B. podmiot liryczny,
- C. narrator,
- D. Popiel.

19. Piast został wybrany na księcia, ponieważ:

- A. był mądry i sprawiedliwy,
- B. lubił przyjmować gości,
- C. był bogaty i hojny,
- D. lubił uczty i zabawy.

20. Z tekstu V wynika, że człowiek powinien:

- A. dążył do zdobycia władzy,
- B. pomagał innym ludziom,
- C. cieszył się z porażki sąsiadów,
- D. organizował huczne zabawy.

21. Ułóż plan wydarzeń w tekście V. Użyj równoważników zdań.

.....

.....

.....

.....

22. Uczniowie znaleźli w prasie tabelę zawierającą liczbę mieszkańców największych miast Polski. Korzystając z tabeli, narysuj diagram słupkowy przedstawiający liczbę mieszkańców Krakowa i Warszawy.

Miasto	Warszawa	Łódź	Kraków	Wrocław	Poznań
Ludność w tys.	1650	830	850	650	600

23. Na wycieczkę szkolną miało jechać 32 uczniów i trzech nauczycieli. Uczniowie przed wycieczką zapoznali się z kosztami przejazdu proponowanymi przez dwa biura podróży: „Wisła” i „Warta”. Która oferta jest korzystniejsza?

Biuro podróży

„Wisła” koszt przejazdu jednej osoby – 54 zł

Biuro podróży

„Warta”

koszt przejazdu jednej osoby – 56 zł

Uwaga: opiekunowie mają 50% zniżki.

Zapisz obliczenia.

Odpowiedź:

.....

.....

.....

.....

24. W czasie wycieczki autokar zatrzymał się na leśnym parkingu. Jak uczniowie powinni zachowywać się podczas odpoczynku w lesie? Wymień trzy zasady.

.....

.....

.....

